

„Žinios trumpai“ – tai UAB „PricewaterhouseCoopers“ periodinis leidinys, kuriame pateikiama naujausia informacija apie norminių aktų pasikeitimus Lietuvoje. „Žinių trumpai“ archyvą galite rasti mūsų interneto svetainėje adresu www.pwc.com/lt.

Flash News is a periodical of PricewaterhouseCoopers UAB that provides the latest information on changes in Lithuanian legislation. The archive of *Flash News* can be found on our website at www.pwc.com/lt.

Naujas Individualių įmonių įstatymas

Nuo 2004 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujas Individualių įmonių įstatymas. Remiantis šiuo įstatymu, individuali įmonė yra neribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo, kurio savininku gali būti tik vienas fizinis asmuo. Šis asmuo negali būti kitų individualių įmonių savininku. Individualių įmonių savininkai, turintys dvi ar daugiau individualių įmonių, turi iki 2005 m. gruodžio 31 d. Civiliniame kodekse nustatytu jungimo būdu šias įmones reorganizuoti į vieną individualią įmonę arba, palikdami tik vieną individualią įmonę, kitas pertvarkyti, perleisti arba likviduoti.

New Law on Sole Proprietorships

On 1 January 2004, a new Law on Sole Proprietorships came into force. Pursuant to this law, a sole proprietorship is defined as a legal entity with unlimited civil liability, which may be owned by one individual. Such individual may not own other sole proprietorships. Individuals who own two or more sole proprietorships must either merge them into one sole proprietorship on or before 31 December 2005 using the merger provisions set out in the Civil Code or keep one of them by either restructuring any other sole proprietorships, transferring them to another entity or liquidating them.

Dėl sutrumpintos finansinės atskaitomybės

Nuo 2004 m. sausio 1 d. padaugėjo įmonių, turinčių teisę rengti sutrumpintą metinę finansinę atskaitomybę. Remiantis įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo pakeitimais, trumpą metinę finansinę atskaitomybę nuo šiol leidžiama pateikti ūkio subjektams, per ataskaitinius metus turintiems iki 7 mln. Lt pajamų ir iki 5 mln. Lt vertės turto bei iki 10 darbuotojų. Kad įmonė galėtų teikti sutrumpintą atskaitomybę, ji turi dvejus metus iš eilės atitikti bent du iš trijų minėtųjų kriterijų.

On short-version financial statements

With effect from 1 January 2004, the number of companies permitted to prepare short-version financial statements has increased. Pursuant to the amendments to the Law on Companies' Financial Statements, from now on, business entities whose annual revenue does not exceed LTL 7 million and the value of whose assets does not exceed LTL 5 million and that employ not more than 10 employees are entitled to submit short-version annual financial statements. To qualify, companies have to meet at least two of the above three criteria for two consecutive years.

Realiai daugiau įmonių galės pasinaudoti šia lengvata 2005 metais, kai bus rengiamos 2004 metų finansinės ataskaitos.

In practice, more companies will be able to take advantage of this relief in 2005, when preparing financial statements for 2004.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimas

Nuo 2004 m. sausio 1 d. įsigaliojo Valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimai, pagal kuriuos Valstybinė mokesčių inspekcija atliks tokias administravimo funkcijas:

Amendments to the Law on State Social Insurance

On 1 January 2004, amendments to the Law on State Social Insurance came into effect. Pursuant to these amendments, the following administrative functions will henceforward be performed by the State Tax Inspectorate:

- 1 registruos draudėjus;
- 2 atliks draudėjų ir apdraustųjų sumokėtų įmokų apskaičiavimo teisingumo ir sumokėjimo patikrinimus;
- 3 nagrinės mokestinius ginčus dėl patikrinimo metu apskaičiuotų socialinio draudimo įmokų, paskirtų baudų ir apskaičiuotų delspinigių;
- 4 išieškos nesumokėtas įmokas, baudas ir delspinigių;
- 5 atidės nesumokėtų įmokų, baudų ir delspinigių mokėjimą arba atleis nuo jų.

- 1 register employers (“insurers”);
- 2 review the correctness of calculations and payments of insurance contributions made by the insurer and the insured;
- 3 deal with tax disputes (including fines and interest charged) arising from social insurance tax inspections;
- 4 collect unpaid social insurance contributions, fines and late interest;
- 5 formal release from or postponement of the payment of social insurance contributions including fines and late payment interest.

Be to, įstatymas papildytas nuostata, kad darbdavio ir apdraustųjų privalomąsias socialinio draudimo įmokas draudėjas turi skaičiuoti ir mokėti nuo tos dienos, kurią darbuotojas pradeda dirbti, neatsižvelgiant į tai, kada draudėjas buvo įregistruotas Mokesčių inspekcijoje.

In addition, the law has been supplemented with a provision establishing that the insurer must calculate and pay obligatory contributions payable by the employer and the insured from the day when the employee starts working, irrespective of when the insurer was registered with the State Inspectorate.

Taip pat pakeistas ir įmokų sumokėjimo terminas. Nuo 2004 m. apskaičiuotas socialinio draudimo įmokas draudėjas turės sumokėti ne vėliau kaip iki kito mėnesio 15 dienos, išskyrus tam tikrus atvejus, numatytus įstatyme (verslo liudijimus įsigiję asmenys, biudžetinės įstaigos, žemės ūkio bendrovės ir kt.)

Nauja turto ir pajamų deklaravimo tvarka

2003 m. gruodžio 18 d. Seimui priėmus Vienkartinio gyventojų turto deklaravimo įstatymą, paaiškėjo tikslu turto ir pajamų deklaravimo tvarka.

Visi nuolatiniai šalies gyventojai turės deklaruoti turta ir pinigines lėšas, sukauptas iki 2003 m. gruodžio 31 d. (bus fiksuojama turto vertė tą dieną), vadovaudamiesi Vienkartinio gyventojų turto deklaravimo įstatymu. Vienkartinę turto ir piniginių lėšų deklaraciją nuolatiniai Lietuvos gyventojai privalės pateikti mokesčių administratoriui iki 2005 metų gegužės 1 d.

Reikia atkreipti dėmesį, kad pagal šį įstatymą Lietuvoje įregistruoto turto (automobilių, butų, namų) deklaruoti nereikės. Gyventojai mokesčių administratoriui turės pateikti informaciją apie pinigines lėšas, jei jų suma viršija 50 000 Lt; taip pat apie pasiskolintus ar paskolintus pinigus, viršijančius 2 000 Lt. Taip pat teks deklaruoti turimus vertybinius popierius, kurių vertė didesnė nei 2 000 Lt; meno kūrinius, juvelyrinius dirbinius, tauriuosius metalus, kurių vieneto vertė viršija 10 000 Lt.

Nuo šiol metines turto deklaracijas turės pateikti tik šie asmenys:

- valstybės tarnautojai ir jų šeimos nariai;
- politikai ir jų šeimos nariai, kandidatai į politikus ir jų šeimos nariai;
- Europos Parlamento nariai ir kandidatai į juos bei jų šeimos nariai;
- gyventojai, pageidaujantys gauti piniginę socialinę paramą ar valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, ir jų šeimos nariai.

Remiantis Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatomis, metinėje pajamų deklaracijoje mokesčių administratoriui pateikiami duomenys apie visas gyventojų per metus gautas pajamas. Pažymėtina, kad gyventojui nereikia pildyti deklaracijos, jei jo pajamos susijusios tik su darbo santykiais. Tokiu atveju duomenis apie gyventojų pajamas Mokesčių inspekcijai perduoda pats darbdavys. Tačiau deklaraciją reikės pateikti tiems, kurie nori pasinaudoti gyventojų pajamų mokesčio lengvatomis – susigrąžinti dalį sumokėtų būsto paskolų palūkanų, kaupiamojo gyvybės draudimo įmokų arba mokesčių už studijas.

„PricewaterhouseCoopers” komentaras: Šis svarbus įstatymo pakeitimas reiškia, kad nuo šiol Lietuvos įmonių generaliniai direktoriai ir kiti aukštas pareigas užimantys darbuotojai nebeturės pateikti metinių turto ir pajamų deklaracijų vien dėl jų užimamų pareigų.

The term of payment of contributions has also been changed. With effect from 2004, the insurer will have to pay insurance contributions calculated by no later than the 15th day of the following month, except for specific cases provided for in the law (persons who have acquired business certificates, state budget organisations, agricultural companies, etc.).

New property and income declaration procedure

The Law on One-off Declaration of Residents' Property and Income adopted by the Seimas on 18 December 2003 provides for a clear procedure for declaring property and income.

All permanent residents of Lithuania will have to declare their property and financial resources accumulated at 31 December 2003 in accordance with the Law on One-off Declaration of Residents' Property and Income. The value of the property to be declared will be deemed to be its market value on 31 December 2003. Residents must file this special declaration on or before 1 May 2005.

It is important to note that this law does not require to declare property registered in Lithuania (automobiles, apartments, houses). Residents will have to submit to the tax administrator information on financial resources if their total exceeds LTL 50 thousand; as well as on borrowings in excess of LTL 2 thousand. It will also be obligatory to declare securities in excess of LTL 2 thousand, artwork, jewellery articles and precious metals if their value per unit exceeds LTL 10 thousand.

After 31 December 2003 only the following types of persons will be required to file annual declarations of property:

- civil servants and members of their families;
- politicians and members of their families, candidates to politicians and members of their families;
- MPs of and candidates to the European Parliament and members of their families;
- those residents who wish to receive financial social support or legal aid granted by the state and members of their families.

Pursuant to the provisions of the Law on Income Tax of Individuals, the annual income tax return submitted to the tax administrator must include data of all income derived by an individual throughout the year. It is important to note that individuals do not have to file the tax return if all their income is related to employment, in which case it is their employer that submits this data to the Tax Inspectorate. However, those who wish to take advantage of income tax reliefs, i.e. by deducting from their income a certain part of interest paid on a mortgage loan, life insurance contributions or payments for studies, etc. – will be required to file a tax return in order to receive the benefit of these reliefs.

PricewaterhouseCoopers comment: This major change in the law means that General Directors and other senior employees of Lithuanian companies will no longer be required to file annual declarations of property and income by virtue of the offices they hold.

Akcizų įstatymo pakeitimai

2004 m. sausio 1 d. įsigaliojo Akcizų įstatymo pakeitimai, kurie atitinka Lietuvos įsipareigojimus dėl teisės aktų suderinimo su dabartinėmis ES direktyvomis. Remiantis šiais pakeitimais, padidėjo akcizas benzinui, mazutui, suskystintoms automobilių dujoms, rūkomajam tabakui, etilo alkoholiui ir kitiems produktams.

Pažymėtina, kad 2003 metais ES Taryba priėmė direktyvą dėl energijos produktų ir elektros apmokestinimo restruktūrizavimo. Šioje direktyvoje prie akcizais apmokestinamų produktų priskiriama elektros energija, orimulsija, akmens anglis, koksas bei lignitas. Lietuva jau informavo ES Tarybą prašysianti pereinamojo laikotarpio šios direktyvos įgyvendinimui, t.y. nukelti elektros energijos apmokestinimą akcizu iki 2010 m., akmens anglies, kokso ir lignito – iki 2006 m., o orimulsijos – iki 2016 m.

„PricewaterhouseCoopers“ komentaras: Lietuva jau susiderėjo su ES dėl pereinamojo laikotarpio taikant akcizus tabakui, benzinui bei dyzeliniam kurui.

Žemės mokesčio įstatymo projektas

Seimas pradėjo svarstyti naujos redakcijos Žemės mokesčio įstatymo projektą. Juo siekiama sukurti ir įtvirtinti aiškia, rinkos verte pagrįstą žemės apmokestinimo sistemą. Įstatymo projekte reglamentuojamas žemės sklypų apmokestinimas, žemės apmokestinamosios vertės nustatymas ir apeliacinis mechanizmas dėl apskaičiuotos žemės vidutinės rinkos vertės.

Žemės mokesčio objektas ir mokėtojai nesikeis. Žemės sklypo apmokestinamoji vertė bus 50 proc. žemės vidutinės rinkos vertės. Vidutinę žemės vertę apskaičiuoja savivaldybių pareigūnai, atlikdami vertinimą masiniu būdu ir pagal to vertinimo rezultatus sudarydami žemės verčių žemėlapius. Mokesčio tarifas svyruos nuo 0,75 proc. iki 1,25 proc. žemės apmokestinamosios vertės, o konkretų tarifą nustatys savivaldybių tarybos. Be to, žemės mokesčio mokėtojui suteikta teisė apskųsti masinio vertinimo būdu nustatytą jo žemės sklypo vertę ir kreiptis į Nacionalinę žemės tarnybą.

Dėl pažymų apie išmokėtas A klasės pajamas

2003 m. lapkričio 18 d. Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkės įsakymu Nr. V-299 papildytas 2003 m. balandžio 18 d. įsakymas Nr. V-104 dėl pažymų apie išmokėtas A klasės pajamas išdavimo.

Nuo šiol mokesčių išskaičiuojantis asmuo gyventojui gali išduoti laisvos formos pažymą apie išmokėtas išmokas, kurioje turi būti nurodyti visi privalomi pažymos rekvizitai, išdėstyti minėtame įsakyme Nr. 104.

Jei gyventojas pažymą teiks mokesčių administratoriui (pvz., kartu su prašymu perskaičiuoti pajamų mokesčių), ši pažyma turi būti ne laisvos, o minėtame įsakyme Nr. 104 nustatytos formos.

Amendments to the Law on Excise Duties

On 1 January 2004, amendments to the Law on Excise Duties took effect. These amendments are in line with Lithuania's obligations concerning harmonisation of its legislation with the current EU directives. Pursuant to these amendments, excise duties on petrol, fuel oil, liquid gas, tobacco, ethyl alcohol and other products were increased.

It is important to note that in 2003 the EU Council adopted a directive on restructuring the taxation of energy products and electricity. Pursuant to this directive, electricity, orimulsion (bitumen based fuel), coal, coke and lignite are among products subject to excise duties. Lithuania has already informed the EU Council that it will apply for a transitional period for the implementation of this directive, i.e. to postpone the application of excise duties on electricity until 2010, on coal, coke and lignite until 2006 and on orimulsion until 2016.

PricewaterhouseCoopers comment: Lithuania has already negotiated transitional arrangements in respect of excise on tobacco, petrol and diesel fuel.

Draft Law on Tax on Land

The Seimas has started discussions on the revised draft Law on Tax on Land. This draft aims at creating and establishing a clear land taxation system based on the market value of land. The draft law regulates the taxation of plots of land, determination of the taxable value of land and a mechanism of appeal against the average market value of land calculated by the authorities.

The scope of the tax and the taxpayers' base will remain unchanged. The taxable value of land will amount to 50% of the average market value of land. The average value of land will be calculated at the level of each municipality which will perform an evaluation of land on a mass scale, the result of which will be entered on land value maps. The tax rate will range from 0.75% to 1.25% of the taxable value of land and the rate will also be established by municipal councils. Taxpayers will be entitled to appeal against the taxable value of land determined on a mass scale by applying to the National Land Service.

On statements on Class A income paid

By virtue of Order No. V-299 dated 18 November 2003, any resident receiving Class A income must use the relevant form as prescribed by Order No. V-104 dated 18 April 2003 if he is required to submit a statement pertaining to his Class A income to the Tax Authorities.

For any other purposes (e.g. proving a resident's income to a bank when he is endeavouring to obtain a loan), tax withholding entities may issue a resident with a free-form statement on payments made including all details obligatory to a statement as prescribed by the said Order No. V-104.

Finansų ministerijos pateiktos schemos padės suprasti būsimą PVM sistemą

Siekdama padėti Lietuvos mokesčių mokėtojams geriau suprasti apmokestinimo PVM sistemą Lietuvai tapus ES nare, Finansų ministerija parengė schemas, kurios paaiškina apmokestinimą PVM tiekiant ar įsigyjant prekes bei vykdant nuotolinę prekybą ES.

Šias schemas galima rasti Finansų ministerijos tinklapyje www.finmin.lt.

Nustatyti delspinigių dydžiai 2004 metų pirmajam ketvirčiui

Lietuvos Respublikos finansų ministrė 2003 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 1K-293 nustatė delspinigių už ne laiku sumokėtus arba pervestus mokesčius ir baudas dydžius 2004 metų pirmajam ketvirčiui.

Delspinigių dydis išlieka nepakitęs nuo 2003 metų ketvirtojo ketvirčio – 0,03 proc. už kiekvieną pavėluotą dieną.

Diagrams provided by the Ministry of Finance will facilitate understanding of the future system of VAT

To help Lithuania's taxpayers understand the VAT taxation system when Lithuania becomes a EU member, the Ministry of Finance has prepared diagrams that explain VAT taxation mechanisms in cases of supply, acquisition or distance sales of goods within the EU.

These diagrams are available on the website of the Ministry of Finance at www.finmin.lt.

Rate of late interest approved for the first quarter of 2004

By Order Nr. 1K-293 dated 11 December 2003, the Minister of Finance determined that the rate of 0.03% per overdue day will continue to apply in respect of interest on late payment or transfer of taxes and fines.

The rate will remain for the first quarter of 2004.

Čia pateikta medžiaga yra paskelbtų norminių aktų apibendrinimas, ir ja nederėtų vadovautis prieš tai nepasitarus su specialistais. Visi klausimai dėl šio naujienų puslapio ir jame aptartų dalykų turėtų būti adresuoti mūsų biurui Vilniuje.

Teirautis: Gintaras Balčius
UAB „PricewaterhouseCoopers“
T. Ševčenkos g. 21, Vilnius LT-2009, Lietuva
Tel. (8 5) 239 2300, faks. (8 5) 239 2301
El.p. vilnius@lt.pwc.com

All points made are summaries of detailed announcements and regulations, and should not be acted upon without first obtaining professional advice. Any questions concerning this newsletter or its contents should be directed to our office in Vilnius.

Contact: Gintaras Balčius
PricewaterhouseCoopers UAB
T. Ševčenkos 21, Vilnius LT-2009, Lithuania
Phone: +370 5 239 2300, Fax: +370 5 239 2301
E-mail: vilnius@lt.pwc.com